

Bergen 17.januar 2020

Mediestøttelov: Høringsuttalelse fra Institutt for informasjons- og medievitenskap (Infomedia), Universitetet i Bergen

Vi er i hovedsak positive til forslaget til ny mediestøttelov, men har noen kritiske merknader særlig til det siste hovedelementet i loven som omhandler kompetansen til et mediestøtteråd. Lovforslaget gir betydelige fullmakter til mediestøtterådet og det er vår vurdering at sammensetning og mandat for rådet ikke er tilstrekkelig avklart.

I høringsnotatet blir det spurt om noen av målene i Mediemangfoldsmeldingen bør lovfestes (s.20). I formulering av lovens formål formulert i §1 kunne begrepet «høy kvalitet» vært kvalifisert med å føye til: «Mediestøtta skal særlig legge til rette for samfunns viktig og undersøkende journalistikk og redusere tematisk hvite flekker». En slik tilføyelse ville gi føringer på lovens forståelse av kvalitet, som antas å være i tråd med lovgivers intensjoner.

Som kunnskapsinstitusjon er vi særlig opptatt av betydningen av forskningsbasert kunnskap og kompetanseutvikling på lovens område. Medietilsynet skal være saksforberedende og bidra til analyser og annet kunnskapsgrunnlaget for rådet. For å sikre at tilsynets kunnskapsgrunnlag er oppdatert og solid, bør det legges til rette for en styrking av forskningsmidler til mediefeltet med særlig fokus på betingelser for mediemangfold, ytringsfrihet og den krevende journalistikken, f.eks gjennom videreføring av KULMEDIA-programmet i Forskningsrådet. Her vil vi også minne forslaget i mediemangfoldsutvalgets innstilling om en ressurs (en forskerstilling / postdoktor) knyttet til et sterkt forskningsmiljø med oppgave å utvikle verktøy for og gjennomføring av systematiske studier av mediemangfold i Norge over tid. En slik ressurs bør være knyttet til et uavhengig forskningsmiljø.

Lovforslaget gir mediestøtterådet myndighet til å fastsette reglene for støtteordningene i forskrift. Vi mener at notatet i for liten grad peker på betydningen av kompetanseutvikling for å nå realisere lovens formål. Det gjelder særlig i mindre ressurssterke redaksjoner, og er ikke bare knyttet til teknologisk og redaksjonell innovasjon. For eksempel har Senter for undersøkende journalistikk (SUJO) ved vårt institutt, dokumentert et stort behov for kompetanse i samfunns viktig og undersøkende journalistikk i lokale og regionale medier. SUJO har gjennom det siste året løftet 14 større slike prosjekter til publisering. Vi mener en styrking av dette kompetansebehovet med fordel kunne vært løftet tydeligere fram så vel i notatet som i lovteksten.

Til det siste hovedelementet i loven der det foreslås å opprette et mediestøtteråd for å øke mediernes redaksjonelle uavhengighet, har vi følgende merknader:

Mediestøtterådets mandatet som er beskrevet i lovforslaget er noe uklart. I høringsnotatet heter det at «Departementet foreslår å gi Mediestøtterådet tre oppgaver: Fordele den økonomiske rammen for mediestøtten mellom de til enhver tid gjeldende tilskuddsordningene, - fastsetter regler for tilskuddsordningene i forskrift, og - foreslå nye tilskuddsordninger eller å avvikle eksisterende ordninger.» Vi mener det er uklart hvordan Mediestøtterådets arbeid vil foregå i praksis. Et slikt råd

består av personer som antakelig møtes sjelden og har begrenset tid til å jobbe med sakene de får seg forelagt. Det kan dermed føre til at Medietilsynet, som skal være sekretariat for rådet og dermed utarbeide saksgrunnlag og evaluere eksisterende ordninger, får stor innflytelse på rådets avgjørelser.

Det er uklart hvilke kriterier som skal ligge til grunn for oppnevningen av medlemmene i rådet. Slik vi leser loven er det også uklart hvorvidt den politiske uavhengigheten til dette rådet er godt nok sikret. Det å fastsette regler for tilskuddsordninger i forskrift eller foreslå nye eller avvikling av ordninger er politikk, og sammensetningen av rådet vil kunne bli gjenstand for diskusjon om hvorvidt de har en armlengdes avstand. I forslag til lov heter det at "Medlemmene oppnevnes på grunnlag av relevant erfaring og kompetanse". Det er uklart i høringsnotatet hva det betyr, og er ikke overbevist om at de presiseringer og avgrensninger som er formulert i notatet, er tilstrekkelige til å sikre den nødvendige uavhengighet fra økonomiske og politiske bindinger. Vi er tilfreds med det legges vekt på mediefaglig kompetanse i rådet, som vi antar også omfatter forskningskompetanse på mediefeltet, som inkluderer områder som ytringsfrihet, mediepolitikk og journalistikk. Slik kompetanse vil også sikre at det er god kjennskap til kunnskaps- og forskningsmiljøene i rådet.

For Institutt for informasjons- og mediemedievitenskap
Univertsitetet i Bergen

Leif Ove Larsen
Instituttleder
(sign)